

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ
ОДЛУКА

Представка број 52210/09
Ибрахим ЈАХЈАГА
против Србије

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању већа 9. фебруара 2016. године у саставу:

Luis López Guerra, *председник*,
Helena Jäderblom,
George Nicolaou,
Helen Keller,
Johannes Silvis,
Dmitry Dedov,
Branko Lubarda, *судије*,

и Marialena Tsirli, *заменик секретара одељења*,

С обзиром на горе наведену представку поднету 28. септембра 2009. године,

С обзиром на запажања која је поднела Тужена влада и запажања која је као одговор поднео подносилац представке,

После већања, одлучује како следи:

ЧИЊЕНИЦЕ

1. Подносилац представке, господин Ибрахим Јахјага је српски држављанин рођен 1946. године. Он је албанског порекла и живи на Косову¹. Подносиоца представке пред Судом заступа господин И. Олујић, адвокат из Београда.

2. Чињенице предмета како су их стране изнеле, могу се сумирати како следи.

3. А. А., формално пријављен на Косову, имао је 1990. године два девизна рачуна код филијале *Југобанке АД* на Косову.

4. Након финансијског краха бројних банака у Србији, Скупштина Србије је 1998. године и 2002. године усвојила посебне законе којима се предвиђа да се девизни улози код тих банака приписују јавном дугу, укључујући и банку о којој је реч. Закони су даље утврдили временски оквир (2016. година) и износе, укључујући и камату, који ће се вратити

¹ Сва позивања на Косово, било на територију, установе или становништво, у овом контексту сматраће се потпуно у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности уједињених Нација и без прејудуцирања статуса Косова..

бившим штедишама банака. Закони су такође јасно прописали да се сви судски поступци у вези са девизном штедњом морају прекинути.

5. Изгледа да је А. А. од 2002. године на једном рачуну имао 34.067,07 евра (ЕУР) а на другом 40.857,37 евра.

6. Влада Србије је 2. априла 2004. године усвојила уредбу у којој се наводи да свако ко има девизну штедњу у филијали Југобанке АД на Косову има иста права као и друге штедише, под условом да могу да докажу да су 4. јула 2002. године имали пребивалиште у Србији и били српски порески обвезници.

7. А. А. је 26. августа 2004. године званично овластио подносиоца представке, на основу документа овереног у суду, да „преузме сва права у вези са девизном штедњом (подизање новца, његов пренос и сва друга права у вези са штедњом)“.

8. Пошто има пребивалиште на Косову, подносилац представке тренутно није порески обвезник у Србији. Међутим, од 2004. године и А. А. и подносилац представке имају српско држављанство. Изгледа да га се касније нису одрекли.

ПРИТУЖБА

9. Ослањајући се на члан 1 Протокола број 1 уз Конвенцију, подносилац представке се у суштини притужује због дискриминирајуће природе одбијања српских органа да ослободе било који део његове девизне штедње, заједно са приспелом каматом.

ПРАВО

10. Члан 1. Протокола број 1 уз Конвенцију гласи како следи:

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.”

А. Поднесци страна

11. Влада је тврдила да је притужба подносиоца представке недопуштена по разним основама. Она је посебно тврдила да је представка некомпатибилна *ratione personae* и да подносилац

представке није исцрпео делотворне домаће правне лекове. Она је изнела да је представка такође очигледно неоснована.

12. Влада је даље изнела да подносилац представке није доказао да му је горе наведена девизна штедња заиста припадала. По њеном мишљењу, сама тврдња подносиоца представке у том смислу уз овлашћење А. А. у вези са банкарским рачуном не представљају пренос права својине са А.А. на подносиоца представке. Влада је тврдила да му је овлашћење као оно што је дато подносиоцу представке само омогућавало да држи банкарски рачун у име А.А. У овлашћењу нема ничега што указује да се А.А. одрекао својих права на садржај рачуна и да га је уступио подносиоцу представке. Према мишљењу Владе, за пуноважан пренос права својине, потребна је другачија правна форма, као што је уговор или судски налог. Најзад, Влада је изнела да је А.А. и даље власник банкарског рачуна и средстава уложених на њему.

13. Подносилац представке се с тим није сложио и поновио је да банкарски рачун и средства уложена на њему припадају њему.

Б. Оцена Суда

14. Суд сматра да није неопходно да разматра све приговоре Владе у вези са допуштеношћу, пошто је предметни случај ионако недопуштен из следећих разлога.

15. Подносилац представке може да тврди да је наводно дошло до повреде члана 1 Протокола број 1 само у оној мери у којој се спорне одлуке односе на његову „имовину“ у смислу ове одредбе. „Имовина“ може бити или „постојећа имовина“ или средства, укључујући и потраживања, у вези са којима подносилац представке може да тврди да има бар „законито очекивање“ да ће остварити ефективно уживање својине. Где је својински интерес у природи потраживања, он се може сматрати „средством“ само где има довољно основа у националном праву, на пример где постоји устаљена домаћа судска пракса која га потврђује (види, међу многим ауторитетима, *Gratzinger u Gratzingerova protiv Češke Republike* (одлука) [ВВ], број 39794/98, став 69, ЕЦХР 2002-VII; *Brosset-Triboulet u други против Француске* [ВВ], број 34078/02, став 66, 29. март 2010. године; и *Maria Atanasiu u други против Румуније*, бр. 30767/05 и 33800/06, ст. 134. и 137, 12. октобар 2010. године).

16. Ако се вратимо на предметни случај, Суд констатује да је 26. августа 2004. године А.А. овластио подносиоца представке да управља његовим банкарским рачуном. То овлашћење омогућавало је подносиоцу представке да обавља радње као што су подизање средстава и њихов пренос. Међутим, овлашћење не садржи ништа што

указује да је А.А. уступио подносиоцу представке права својине на рачуну нити да се одрекао права да сам управља рачуном.

17. У вези са горе наведеним, јасно је да подносилац представке није имао ни својину над банкарским рачуном нити законито очекивање према релевантном домаћем праву, које су применили и тумачили домаћи органи, да ће стећи право на наплату девизне штедње од државе. Сходно томе, чињенице предмета не могу се разматрати у оквиру члана 1 Протокола број 1.

18. Произилази да су притужбе подносиоца представке према члану 1. Протокола број 1 и члану 14. Конвенције некомпатибилне *ratione materiae* са одредбама Конвенције у смислу члана 35. став 3 (а) и морају се одбацити у складу са чланом 35. став 4.

Из тих разлога, Суд, једногласно,

Проглашава представку недопуштеном.

Састављено на енглеском и достављено у писаној форми 3. марта 2016. године.

Marialena Tsirli
Заменик секретара

Luis López Guerra
Председник